

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Здобувач: **Шерстюк Ольга Ігорівна**

Тема дисертаційної роботи: **Моделі та методи компетентнісно-рольового формування команди проекту**

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук

Спеціальність: **05.13.22 – Управління проектами і програмами**

Офіційний опонент: доктор техн. наук, доцент **Зачко Олег Богданович**

В дисертаційній роботі Шерстюк Ольги Ігорівни розглядається розв'язання актуальної науково-прикладної задачі формування проектних команд на основі компетентнісно-рольового підходу. На експертизу представлена дисертаційна робота (179 стор.), автореферат (21 стор.) і опубліковані за темою дисертації 23 роботи: з них 5 статей – у фахових виданнях України (1 стаття проіндексована в наукометричній базі Scopus), 18 – матеріали в збірниках праць науково-технічних конференцій.

Актуальність теми дисертаційної роботи

Існуючі підходи формування команди проекту орієнтовані переважно на відображення професійної компоненти учасників команди, а саме рівня компетентності. Керівникам проектів на стадії формування команди доводиться вирішувати низку специфічних завдань, пов'язаних з мотивацією праці, конфліктами, виконанням, контролем, відповідальністю, комунікаціями, взаємодією та лідерством. Раціональне вирішення даних завдань створює сприятливі умови для роботи, допомагає подолати суттєві психічні навантаження, що виникають в процесі пошуку, узгодження і

реалізації проектних рішень, дозволяє уникнути конфліктів і стресів, що в кінцевому рахунку позначаються на науково-технічному рівні і якості проекту.

Кваліфікація, компетентність та рольова ідентифікація кожного з членів команди, так само як і вимоги до них, характеризується множиною чинників, які складно відобразити в формі властивостей детермінованих математичних моделей через те, що рівень компетентності учасників команди проекту та їх рольова структура змінюються протягом життєвого циклу проекту за рахунок впливу зовнішніх та внутрішніх факторів.

Тому в дисертаційній роботі вирішується актуальна задача щодо формування команди проекту з врахуванням особливостей компетентнісного забезпечення робіт проекту та рольової взаємодії учасників протягом життєвого циклу проекту, що сприяє досягненню поставленої мети проекту та підвищенню ефективності його реалізації.

Дисертаційні дослідження були виконані в рамках науково-дослідницьких тем за тематичними планами кафедри управління системами безпеки життєдіяльності Одеського національного політехнічного університету.

Таким чином, все сказане дає змогу стверджувати, що тема дисертаційної роботи є безумовно актуальною.

Достовірність і обґрунтованість основних наукових висновків і результатів дисертаційної роботи

Достовірність і обґрунтованість отриманих наукових результатів та висновків обумовлені коректною постановкою завдань та використанням методів дослідження: теорії управління, теорії системного аналізу, теорії ймовірності, математичної статистики, збалансованої системи показників і теорії прийняття рішень. Об'єктивною формою підтвердження обґрунтованості та адекватності основних положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи є позитивні результати виконання

експериментних досліджень та практичні впровадження в процеси діяльності вищих навчальних закладів.

Теоретичні та прикладні розробки побудовані на працях відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, які проводили дослідження у напрямі формування проектних команд. Достовірність дисертаційних досліджень підтверджено апробацією основних положень на науково-практичних конференціях, публікаціями у наукових виданнях та впровадженням у практику.

Позитивні результати, отримані від розроблених моделей, підтверджені актами впровадження результатів роботи остаточно вказують на достовірність теоретичних положень дисертації.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи

Здобувач претендує на те, що в процесі вирішення актуальної задачі щодо створення моделей формування команди проекту, було отримано ряд наукових результатів, а саме:

– вперше розроблена марківська модель командної поведінки, яка враховує рівень компетентності і структуру рольової взаємодії між учасниками команди, що визначає траєкторію розвитку проектів;

– розроблений метод формування команди проекту на основі диференціації ролей з урахуванням типів взаємодії «співпраця» і «конкуренція», у якій виявляються здатності кожного члена команди до зміни або збереження параметрів функціонування системи, що дозволяє визначити точку рівноваги тенденцій їх рольової активності;

– розроблені узагальнена інтегральна мультиплікативна модель адаптивного процесу набуття знань командою проекту та модель адаптивного процесу підвищення рівня компетентності згідно унікальності проектів для проектної команди і замовника.

На мій погляд, важливим результатом дисертаційної роботи є розробка підходу щодо прогнозування і оцінки результативності командної роботи на основі марківської моделі командної поведінки. Таким чином, з усіма переліченими науковими результатами дисертаційної роботи можна погодитись.

Вказані вище складові наукової новизни дисертаційних досліджень вказують на те, що дисертація Шерстюк Ольги Ігорівни на тему: «Моделі та методи компетентнісно-рольового формування команди проекту» відповідає вимогам “Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013р. №567. Робота містить нові, раніше не захищені наукові положення та отримані і опубліковані автором нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв’язують важливу науково-прикладну задачу.

Практична цінність дисертаційної роботи

Практична цінність дисертаційної роботи полягає в тому, що дисертаційні дослідження завершені створенням модифікованих моделей та методів оцінки ефективності командної роботи за допомогою розробленого набору показників на основі моделі об'єкта управління.

Результати дисертаційного дослідження використовуються також на кафедрах управління системами безпеки життєдіяльності Одеського національного політехнічного університету та професійної англійської мови Одеського національного морського університету. Всі перелічені впровадження підтвержені відповідними актами.

Результати досліджень мають гармонійне поєднання теоретичних і експериментальних даних, апробовані в публікаціях автора, у доповідях на науково-практичних та науково-методичних конференціях. Виходячи з вищезазначеного, очевидним є те, що наукові положення в достатній мірі

обґрунтовані, а висновки, рекомендації та практична реалізація, які зроблені на основі наукових положень, достовірні, мають логічну основу і обґрунтування.

Повнота викладення та апробації основних результатів дисертаційної роботи

Результати дисертаційної роботи повністю опубліковані у 23 наукових працях, у тому числі: 5 статей – у фахових виданнях України; 18 публікацій – у матеріалах збірників праць науково-технічних та науково-практичних конференцій та семінарів.

Апробацію матеріалів дисертаційної роботи було виконано на 9 міжнародних науково-технічних та науково-практичних конференціях та семінарах кафедри управління системами безпеки життєдіяльності Одеського національного політехнічного університету протягом 2014-2017 рр.

Оцінка мови та оформлення дисертації і автореферату

Дисертаційна робота складається із переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації складає 179 сторінок, у тому числі основного тексту 148 сторінки.

Список використаних джерел включає 131 найменування, дисертація містить 24 таблиці і 29 рисунків.

Робота характеризується цілісністю та логічністю викладення матеріалів. Термінологія дисертаційної роботи є загально визнаною. Автореферат дисертації розкриває основні положення та висновки роботи, є ідентичним за структурою та змістом дисертації.

Дисертація та автореферат відповідають вимогам щодо їх оформлення.

Зауваження щодо дисертаційної роботи та автореферату

Поряд з визначеними здобутками дисертаційної роботи слід вказати на наступні зауваження:

1. Перший розділ дисертації перевантажений описом стандартів в області проектних компетенцій, що на мою думку, можна було суттєво скоротити. Також не повністю розкрито головні принципи реалізації адаптивного набуття знань (стор. 39).

2. Літературний огляд в дисертації перенасичений навчальними джерелами за досить пізні роки (1970 р. – джерело [55]; 1967 р. – джерело [56]; 1956 р. – джерело [79]; 1982 р. – джерело [86]), які не дають якісного обґрунтування актуальності дослідження.

3. В меті дисертації задекларовано досягнення *«високих показників проектів шляхом використання ...»*, проте в висновках не наведені якісні чи кількісні показники, які б доводили досягнення автором мети роботи.

4. У другому розділі не обґрунтовано вибір саме моделі Дрекслера-Сіббета для оцінки командної роботи. Доцільно було б провести аналіз інших моделей командної поведінки та обґрунтувати вибір моделі Дрекслера-Сіббета.

5. У п.п. 2.2. не наведено, як саме визначаються бали компетенції учасника команди проекту за рівнями “знання”, “розуміння”, “застосування”, “аналіз”, “синтез”, “оцінка” згідно таксономії Блума (рис. 2.4).

6. У третьому розділі при ідентифікації компетенцій за допомогою методу ранжування не обґрунтована кількість експертів (формула 3.1). Також, на мою думку, доцільно обґрунтувати кількість експертів при визначенні перехідних ймовірностей у моделі 7 F's.

7. У третьому розділі (с. 86, п. 3.3) автор використовує поняття інтервалу довіри для оцінки ступеня узгодженості експертів поряд з тим, коли існують відомі методи на основі парних коефіцієнтів Спірмена-Кендалла та

коефіцієнтів конкордації для оцінки ступеня узгодженості оцінок всіх експертів. Не обґрунтовано застосування інтервалу довіри.

8. В дисертаційній роботі у третьому і четвертому розділі проведений “аналіз відповідності асоціацій і функцій” учасників команди проекту (рис. 3.2, рис. 4.4, рис. 4.5.). Необхідно обґрунтувати доцільність даного аналізу та конкретно описати дані графіки.

9. В назві четвертого розділу дисертації вживається поняття системи підтримки прийняття рішень. Проте, в подальшому не приводиться її структура та принципи побудови. З тексту розділу взагалі не йдеться про систему підтримки прийняття рішень.

10. У четвертому розділі не вказано які саме “параметри саморегуляції (адаптаційних можливостей)” використовуються при розрахунку адаптаційного потенціалу учасників команди проекту (стор. 140).

11. Недостатньо розкрита система оцінки компетентності учасників команди проектів створення підготовчих курсів при вищих навчальних закладах.

12. В деяких розділах дисертаційної роботи та автореферату зустрічаються описки та редакційні помилки при поданні текстового та графічного матеріалу.

Однак, в цілому дисертаційна робота залишає позитивне враження і наведені зауваження істотно не зменшують її наукову та практичну цінність.

Загальний висновок по дисертаційній роботі

Дисертаційна робота Шерстюк Ольги Ігорівни є завершеним науковим дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що є суттєвими для коректного розв’язання задач щодо формування команд проекту із застосуванням компетентнісного та рольового підходів. Робота відповідає паспорту спеціальності 05.13.22 – управління

проектами і програмами (п.3 – управління знаннями у проектах/програмах/портфелях проектів; п.6. – компетентність персоналу та організації при реалізації проектів/програм/портфелів проектів).

Дисертаційна робота за актуальністю, ступенем обґрунтованості наукових положень і висновків, науковою новизною та практичним значенням одержаних результатів відповідає вимогам п. 9, 11, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету міністрів України №567 від 24 липня 2013 р.

Вважаю, що автор дисертаційної роботи, Шерстюк Ольга Ігорівна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Офіційний опонент,
доктор технічних наук, доцент
професор кафедри управління проектами,
інформаційних технологій та телекомунікацій
Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності

 О.Б. Зачко

Підпис д.т.н., доц. Зачка О.Б. засвідчує
Учений секретар Університету
д.с.-г.н., професор

А.Д. Кузик